

7 עקרונות להוראה מקצועית

על בסיס הספר: How Learning Works: & Research-Based Principles for Smart Teaching

7 עקרונות להוראה מקצועית

1. **הידע הקודם** שלנו מקדם או משבש את הלמידה שלנו 2. הדרך שבה אנו **מארגנים** את

הידע בתודעתנו משפיעה על הדרך שבה אנו לומדים ידע חדש 3. **המוטיבציה**

מכוננת ומתחזקת אותה 4. כדי לפתח שליטה עלינו לרכוש ידע ומיומנויות, להתאמן בשילוב שלהם ולדעת כיצד ומתי ליישם אותם 5.

6. קשרי הגומלין של התלמידים **ומשוב** ממוקדים חיוניים ללמידה בין רמת **ההתפתחות**

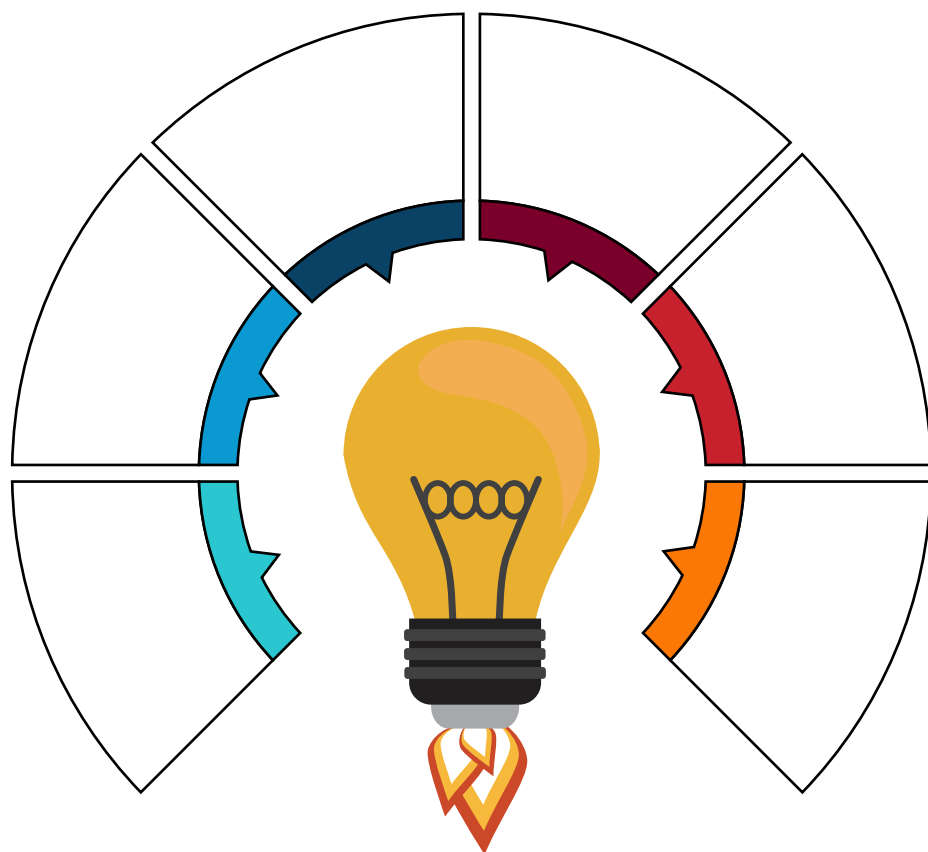
7. כדי להיות **לומד עצמאי**, התלמיד חייב להאמץ אמונות ומיומנויות מסוימות

עיקרון 1
כלי לדוגמה

עיקרון 1

פיתוח הנושא שלי

הידע הקודם שלנו

מקדם
או משבש את
הלמידה שלנו?

עיקרון 2

כלי לדוגמה

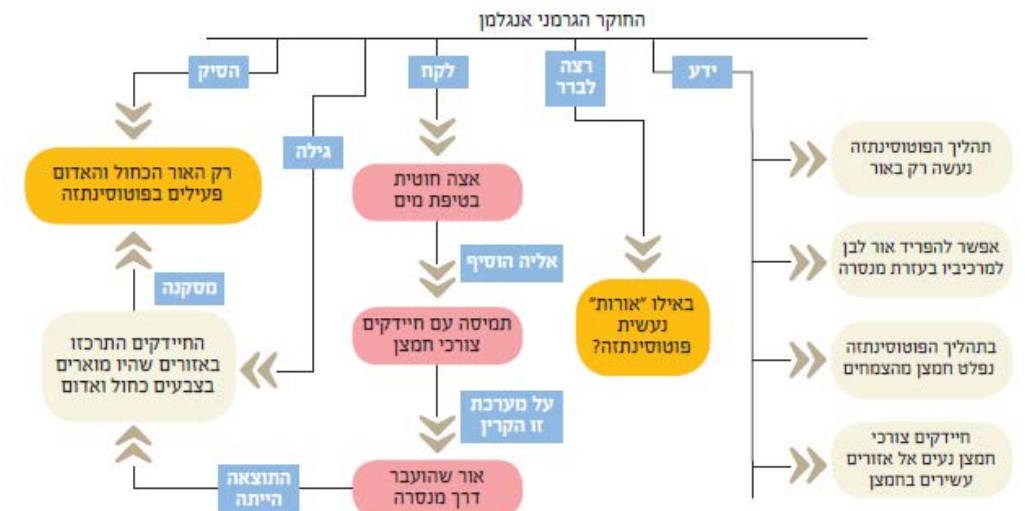
רכיבי מבנה של הטקסט העיוני

תוצאה	נימוק	מסקנה	דוגמה	המלצה
סיבה	יתרון	חיסרון	רקע	השוואה
תופעה	תחום	מטרה	מאפיין	תיאור
גורם	שלב	ממצאי מחקר	טענה	פתיחה
שאלה	הגדרה	השערה	סיום	תוצאות
	בעיה	הקדמה	פתרון	

עיקרון 2

הדרך שבה אנו מארגנים את הידע בתודעתנו משפיעה על הדרך שבה אנו לומדים ומבינים ידע חדש.

מפת מושגים. דוגמה - פוטוסינתזה

עיקרון 3

כלי לדוגמה

רעיונות לפתיחת שיעור

מדרש תמונה - הציגו תמונה ובקשו מהתלמידים/ות לתאר את ההתרחשות, דמויות וכד' המוצגות בתמונה. " באומנות אין דבר כזה שאין דבר כזה"... עודדו כמה שיותר להשתתף

הדמות במסכה - במידה והשיעור עוסק בדמות או שיסנה דמות משמעותית. להסתר את התמונה ולחשוף במהלך השיעור לתת לתלמידים רמזים מילוליים ובלתי מילוליים עד שתחשף הדמות.

הצגת סרטון קצר הקשור לנושא/השמעת שיר

סיפור אישי - פתחו את השיעור באמירה כגון: "אתם לא תאמינו מה קרה לי אתמול..." והמשיכו בסיפור שמכוון או משרת את נושא הסיפור

חידה - חידה בציורים, חידה מילולית, חידת הגיון, חידה מתמטית, קהוט

משחקים:

"איש תלוי" דרכו נגלה את נושא השיעור

משחק א"ב - כתבו על הלוח את כל האותיות ובקשו מהילדים להעלות מושגים הקשורים למלמד.

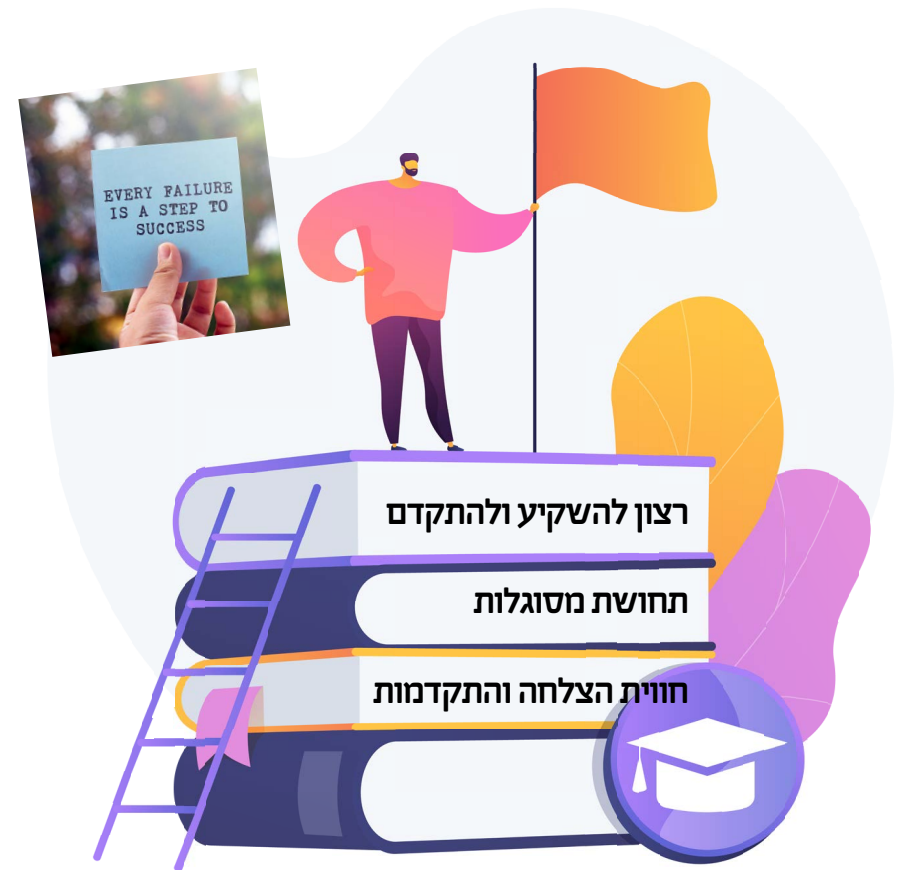
פנטומימה - אחד הילדים ממחזיז את הנושא בפנטומימה ושאר הכיתה מנחשת את נושא השיעור/

פעילות גופנית - גם ללא קשר לשיעור, מעוררת ועוזרת בריכוז - מתיחות, קפיצות, ריצה קלה, משחק התנועות.

שאלת שאלות - כתבו את נושא השיעור על הלוח ובקשו מהתלמידים להעלות שאלות.

עיקרון 3

המוטיבציה ללמידה מחוללת, מכוונת ומתחזקת אותה.

עיקרון 4 כלי לדוגמה

עקרונות בניתוח טקסט
לפני הנגשתו לתלמידים

[הבנה והבעה | עברית: הבנה, הבעה ולשון, חטיבת ביניים | מרחב
פדגוגי | משרד החינוך \(education.gov.il\)](http://education.gov.il)

עיקרון 4

כדי לפתח שליטה עלינו לרכוש ידע
ומיומנויות, להתאמן בשילוב שלהם
ולדעת כיצד ומתי ליישם אותם.

עיקרון 5

כלי לדוגמה

הערכה עצמית - תלמידאות

מאוד לא מרוצה	מאוד מרוצה	שבע רצון	מרוצה	מרוצה מאוד	
1	2	3	4	5	
					מידת שביעות רצוןך מהלמידה שלך
					מידת הלמידה והקשבה בזמן השיעור
					מידת ההשקעה בלמידה בבית
					איכות שיעורי הבית והעבודות
					הגעה עם ספרי לימוד וציוד בכל המקצועות
					מחברות מלאות ומסודרות עם החומר
					קלמר עם כל הציוד
					לוקר ו/ או קלסר מסודר ומאורגן
					סדר וארגון השולחן בכיתה ובבית
					תיק בית הספר מסודר
					דפים שחולקו מתוירים וניתן למצוא בקלות.
					שימוש ביומן לכתובת שיעורי בית
					זכירת המטלות והמבחנים בכל שבוע
					תכנון מראש של הלמידה לקראת מבחן.
					הגעה בזמן לשיעורים
					עמידה בזמני הגשת מטלות
					התמודדות עצמית עם מטלות קריאה
					התמודדות עצמית עם מטלות כתיבה

**תרגול ומשוב ממוקדים חיוניים ללמידה.
חזרה על הידע, התנסות בישומו והערכת
הבנתו הינם בעלי חשיבות רבה בלמידה.**

עיקרון 6 כלי לדוגמה

הצעות לחזק תחושת השייכות - צירת גאווות יחידה

(מתוך "להרגיש שייך" – חנה גוטמורגן בסקין)

- ❖ מפגשים כיתתיים גם מחוץ לשעות הלימוד
- ❖ כתיבת הימנון כיתתי
- ❖ יום מאחד כיתתי אחת לשבוע – לדוגמא : יום שישי של כולנו (כל פעם תלמיד אחד מביא כיבוד, פעילות/משחק, כל הכיתה מגיעה בלבוש או פריט אחיד, כל הכיתה מפעילה תחנה בהפסקה ועוד).
- ❖ התנדבויות קהילתיות או בית ספריות
- ❖ פינת שתייה בכיתה
- ❖ קופסת המשאלות הכיתתית – בסוף שבוע המורה פותחת את הקופסא ומתייחסת לפתקים שהוכנסו לתוכה.
- ❖ "מלך ליום אחד" – בכל שבוע נבחר תלמיד שהוא המלך. התלמיד פותח את השבוע בסיפור על עצמו אפשר באמצעות הצגת דף אינסטגרם אישי, שותף בקבלת החלטות במהלך השבוע כגון סידורי ישיבה, מסייע למחנכת במשימות כיתתיות חשובות ועוד.
- ❖ תיבת מכתבים כיתתי
- ❖ שעות משחק כיתתיות
- ❖ ימי עיצוב לוחות הכיתה בהתאם למאפיינים של תלמידיה
- ❖ ספר זיכרונות כיתתי

עיקרון 6

קיימים קשרי גומלין בין רמת ההתפתחות הנתונה של הלומדים לבין האקלים החברתי, הרגשי והשכלי אשר משפיע על למידתם.

עיקרון 7

כלי לדוגמה

דוגמא להערכה עצמית לאחר כתיבת עבודת חקר

- כיצד הרגשת במהלך כתיבת העבודה: אילו חלקים היו לך קלים יותר ובמה הרגשת קושי.
- כיצד התמודדת עם הקושי. האם היו פרקים אליהם התחברת יותר? מדוע?
- אילו תנאים פנימיים (אישיים) וחיצוניים סייעו לך להתמודד עם הקשיים ולהגיש את התוצר הסופי?
- ספר על שינוי שחל בעצמך במסגרת כתיבת העבודה
- ספר על תגלית אישית/חווייה אישית בעקבות הכתיבה.
- אילו תובנות אתה לוקח בעקבות כתיבת העבודה לחיים.
- המלצות לשותפיי בכתיבת עבודות מסוג זה.

עיקרון 7

לומד עצמאי חייב לאמוד את דרישות המטלה, להעריך את הידע והמיומנויות שלו, לתכנן את הגישה שלו, לנטר את התקדמותו וליישם את האסטרטגיות הדרושות להתקדמותו.

